

Budget 2021

Budgetforliget for Fanø Kommunes budget for 2021 samt overslagsårene 2022-24 er indgået mellem alle Byrådets partier og lister: Venstre, Fanø Lokalliste, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Miljølisten og Alternativet.

Fanø er en attraktiv ø i en fortsat positiv udvikling. Vi oplever befolkningstilvækst og stor interesse for at besøge øen som gæst med der af følgende indtægter fra turisme. På trods af dette har Fanø Kommunes økonomi de seneste år været under pres. Den demografiske udvikling og et forholdsvis højt serviceniveau i velfærden har sammen med en manglende konsekvent økonomistyring tæret hårdt på likviditeten. I tillæg hertil rammer udligningsreformen Fanø hårdt.

En genopretningsplan for budgettet i 2020, hvor der blev strammet op i forhold til udgifterne, har på kort sigt bragt økonomien tilbage på ret kurs. Samtidig har en gunstig kommuneaftale for 2021 skabt et vindue til at arbejde med et mere langsigtet perspektiv i forhold til at sikre Fanøs fortsatte velfærd og økonomiske stabilitet.

Borgerne på Fanø har alle haft god mulighed for at bidrage med input og høringsvar til budgettet, og Byrådet har forholdt sig grundigt til alle indkomne bidrag.

Disse forudsætninger danner rammen for budget 2021 samt overslagsårene 2022-24.

Genopretning af en stabil økonomi

Budgettet for 2021 tager udgangspunkt i budgettet for 2020 med de justeringer i overslagsårene, der er lavet i forbindelse med genopretningsplanen. Da det i løbet af 2020 meget tydeligt viste sig, at det med det politisk besluttede serviceniveau ikke var realistisk at overholde budgettet, er der samlet set tilført 9.839 t.kr. som tekniske ændringer. Herved sikres, at budgettet for 2021 reelt kan overholdes.

Til gengæld er der en meget klar forventning om, at det fastlagte budget overholdes i hele organisationen. Der er allerede rettet fokus mod en langt stærkere økonomistyring både centralt og decentralt i organisationen, og i 2021 vil dette kontinuerligt være et vigtigt fokusområde, som politisk følges tæt.

Som led i genopretningsplanen for budget 2020 blev der indarbejdet en besparelse på 950 t. kr. i administrationen. Der peges i budgettet samlet set på 400 t. kr. til nedbringelse af dette beløb, så opgaven for administrationen er mindre omfattende.

For yderligere at styrke organisationens muligheder for at sikre en stærk og stabil økonomistyring og leve op til det afsatte budget, afskrives det merforbrug, der er akkumuleret i årene 2018-2020.

Løbende fokus på effektivisering er nødvendigt for at understøtte, at vi konsekvent arbejder med at gøre tingene klogere og smartere og derved sikrer en effektivt drevet kommune. Derfor indarbejdes der en effektiviseringspulje på 250 t.kr. stigende i overslagsårene med 250 t. kr. årligt.

Et sidste vigtigt element i forhold til at sikre en stabil drift er, at Fanø Kommune fortsat er en attraktiv arbejdsplads. Som led i dette skal der kontinuerligt arbejdes med at nedbringe sygefravær. Endvidere skal det sikres, at medarbejderne oplever, at de i dagligdagen får passende udfordringer og kompetencer, der er afstemt hertil. På sosu-området oplever Fanø som resten af landet en særlig

udfordring ift. rekruttering i disse år, og dette område kræver derfor et særligt fokus. For at understøtte arbejdet med at sikre Fanø Kommune som en attraktiv arbejdsplads afsættes i årene 2021-2022 i alt 400 t.kr. til rekruttering og fastholdelse.

Udligningsreformen medfører skattestigning

Udligningsreformen rammer Fanø Kommune hårdt. Samlet set medfører den, når den er fuldt indfaset, et årligt tab på 4,9 mio. kr. Omsat til skatteprocent svarer tabet til 0,79%. Heraf er 0,57% en direkte konsekvens af udligningsreformen, og 0,22% en konsekvens af, at overgangsordningen vedrørende opgørelse af uddannelsesstatistik og aldersbestemte udgiftsbehov ophører. Et så voldsomt tab kan Fanø Kommunes økonomi ikke bære, uden at det vil få meget alvorlige konsekvenser for serviceniveauet i vores velfærd.

Kommuner, der taber på udligningen, kan undtagelsesvist uden bod hæve skatten i takt med, at udligningsreformen indfases. Fanø Kommune har i 2021 fået tildelt en ramme på 1,8 mio. kr., som fordeler sig på 800 t. kr. til indfasning af udligningsreformen samt 1 mio. kr. som konsekvens af ophør af overgangsordningen. I overslagsårene forventes vi tildelt hhv. 800 t. kr., 1,6 mio. kr. og 2,4 mio. kr.

Vurderingen er, at vi på Fanø selv kan bære en mindre del af tabet på udligningsreformen, men som en direkte konsekvens af udligningsreformen ser Byrådet sig nødsaget til i takt med indfasningen af udligningsreformen at indfase en samlet skattestigning på 0,69% over de kommende 5 år, altså et år ud over indeværende budgetperiode, svarende til 0,30% i 2021 og derefter stigende med 0,13% i hvert af årene 2022-2024.

Heraf øremærkes 940 t. kr. årligt til at styrke digerne. Der afsættes i forvejen årligt 560 t. kr. til styrkelse af diger, men med klimaforandringer, en Klima- og Risikostyringsplan for Nordby og helt konkrete tiltag i forhold til opgradering af diger i Sønderho i pipeline er der behov for at hæve beløbet væsentligt.

Ved indgåelse af budgetforliget, er tildelingen af skatterammen endnu ikke endeligt afsluttet. Hvis Fanø Kommune tildeles yderligere ramme som direkte konsekvens af udligningsreformen, anvendes denne ikke, da Byrådet har besluttet alene at lade skatten stige i takt med indfasningsperioden. Hvis Fanø Kommune i 2021 tildeles en yderligere del af restpuljen som følge af ophør af overgangsordningen op til det ansøgte beløb på 1,4 mio. kr. tilføres det tildelte beløb til styrkelse af digerne.

Samarbejde med borgerne fortsat en hjørnesten

I de seneste års budgetforlig er borgerne skrevet ind som vigtige medspillere i forhold til at sikre Fanøs fremtid. Dette er fortsat yderst relevant, og faktisk en forudsætning for at sikre et rimeligt velfærdsniveau, fortsat udvikling og ikke mindst borgere, der er både stolte af- og glade for livet på Fanø.

For at sikre samarbejdet med borgere og erhvervsliv – og for i øvrigt at sætte Fanø positivt på landkortet – er det nødvendigt, at der arbejdes professionelt og proaktivt med kommunikation og udvikling. Der prioriteres derfor, som oprindeligt i budgettet for 2020, midler til en udviklings- og kommunikationsmedarbejder.

Det gode liv på Fanø for børn, unge og familier

I Byrådet er der enighed om, at det er vigtigt for Fanøs fremtid, at øen fortsat er et attraktivt sted at bo som børnefamilie. Det seneste år har budt på udfordringer på børneområdet og skabt usikkerhed for øens børnefamilier, og der er derfor brug for særligt fokus på det gode liv for familier med både små og store børn.

Borgere har udtrykt, at det ikke står klart politisk, hvad 'det gode børne- og ungeliv' indebærer på Fanø, og der er brug for en fælles dialog om, hvad der er vigtigt at prioritere, for at Fanø lever op til ambitionen om at være et paradis for børnefamilier.

Et af de tilbagevendende temaer i forhold til at sikre gode rammer for børnefamilier er rammerne for dagtilbud. Hvor bred skal viften af tilbud være, hvilken kvalitet ønsker vi, og hvor meget må det koste? I forbindelse med genopretningsplanen besluttede Byrådet at hæve taksterne for de 0-2 årige, hvilket gav anledning til stor utilfredshed. Senest har dagplejen været et tema pga. manglende efterspørgsel på tilbuddet. Børnefamilierne har ved disse anledninger efterspurgt en klar vision for det gode børne- og ungeliv på Fanø og klart tilkendegivet en forventning om inddragelse.

Første halvdel af 2021 skal derfor bruges til at lave en grundig proces sammen med øens børnefamilier og medarbejdere på børneområdet om, hvad de gode børne- og ungeliv indebærer, og hvordan vi sammen skaber de bedste rammer for børnefamilier på Fanø.

For at sikre, at takster på dagtilbudsområdet ikke hæves og sænkes unødigt ofte, sættes den planlagte takstforhøjelse derfor i bero i 2021, mens der arbejdes med området. I forbindelse med genopretningsplanen af budgettet for 2020 blev takterne på dagtilbudsområdet helt ekstraordinært hævet midt i året. Praksis er, at takster kun justeres én gang årligt.

Fælles fokus på et værdigt ældreliv

De seneste år har der i budgetlægningen været et stort fokus på den demografiske udvikling på Fanø, idet antallet af ældre medborgere stiger ganske betragteligt de kommende år. Samtidig er antallet af demente borgere stigende, og der er brug for både særlige kompetencer og ekstra ressourcer for at sikre værdige rammer for disse borgere. Fanø ønsker at være en demensvenlig kommune, og der er derfor et særligt fokus på netop denne målgruppe. For at opretholde det eksisterende serviceniveau til ældreplejen er der i budgettet for 2021 tilført betragtelige midler. Men Fanøs økonomi er udfordret og kan ikke i de næste mange år bære en årlig stigning på ca. 1 mio. kr. til ældrepleje, som er det, beregningerne viser, som minimum vil være nødvendigt.

Der er allerede etableret en konstruktiv dialog med repræsentanter for øens ældre befolkning, og 2021 skal bruges på et fælles arbejde med at sikre et værdigt ældreliv på Fanø med en økonomi, som er realistisk på Fanø.

I budgettet er der for at illustrere udviklingen i overslagsårene tilført en årlig stigning på 1 mio. kr. til ældreområdet. Heraf forventes en fjerdedel finansieret af staten i tilskud og udligning. En fjerdedel tilføres budgettet, og den sidste halvdel skal finansieres ved at arbejde med opgaveløsningen på ældreområdet.

Forude venter endvidere en omfattende renovering af Fanø Plejecenter og evt. en udvidelse. Der pågår en proces, og det er derfor endnu for tidligt at sætte økonomi på dette arbejde. Men det vil være et fokusområde i forbindelse med kommende års anlægsbudgetter.

Fanøs fysiske rammer og den grønne omstilling

Det sidste tematiske område i budgettet for 2021 omhandler de fysiske rammer på Fanø.

Det er fortsat vigtigt at have fokus på, at Fanø er et attraktivt sted at besøge for gæster. Naturen skal vi passe på, og her skal være en infrastruktur, der understøtter ambitionen om at mindske biltrykket på øen.

Det har vist sig, at der ikke er afsat tilstrækkelige midler til Esbjerg Kommunes arbejde med en naturplejeplan for Fanø. Det er en forudsætning for arbejdet, og budgettet hæves derfor med det nødvendige beløb.

På anlægssiden prioriteres fortsat implementeringen af indsatser, der er tilknyttet Potentialeplanen for Fanø. 2020 har desværre været præget af anlægsstop, hvorfor der er en række anlægsopgaver, der skal udføres i 2021. Prioriterede projekter er renovering af museumspladsen ved Fanø Museum, etablering af 2 minus 1 vej på Sønderho Strandvej samt nye toiletter ved Rindby Strand og ved Sønderho.

Den grønne omstilling er i denne byrådsperiode særligt rammesat i et § 17.4 udvalg, der arbejder med grøn omstilling i 3 faser: Energiplan, Bæredygtighedsplan samt Klima- og kystsikringsplan. Energiplanen blev budgetlagt i budgettet for 2020. I 2021 og 2022 afsættes der en pulje til implementering af dele af bæredygtighedsplanen.

Et væsentligt element i en bæredygtig udvikling er affaldssortering. Fanø er allerede langt, og det har været et fokuspunkt i flere år. For yderligere at understøtte borgere og gæsters muligheder for affaldssortering etableres en ekstra supermiljøstation i 2021, og der afsættes midler til sortering af tekstiler samt mælke- og fødevarerkartoner i 2022. Der ud over prioriteres fra tidligere budgetår opstilling af affaldsbeholdere med mulighed for affaldssortering i det åbne rum.

Et andet greb i en bæredygtig udvikling handler om at styrke brugen af den kollektive trafik. 'Sommerbussen' har i år været en stor succes, og der prioriteres derfor midler til, at denne ordning kan fortsætte de kommende år.

Klima- og Kystsikringsplanen er endnu ikke udarbejdet. Dog er der allerede igangsat processer vedrørende digesikring, og der afsættes årligt midler til formålet, som beskrevet ovenfor. I 2021 afsættes der i tillæg til digepuljen 500 t. kr. til udarbejdelse af en Klima- og risikostyringsplan, som er et vigtigt element i forberedelsen af digesikring på Fanø.

Grundpræmisser i budgettet

Byrådet har vedtaget en økonomisk politik, som danner hjørneflagen for budgettet. Den indebærer et mål om et overskrud på den ordnære drift på 7 mio. kr., et anlægsniveau på minimum 8 mio. kr. over en 4 års periode, et samlet skattefinansieret resultat, der som minimum svarer til udgifter til afdrag på gæld, samt en likviditet på 6-7% af kommunens årlige drifts- og anlægsudgifter. Dertil kommer en beslutning om, at der som udgangspunkt ikke optages nye lån, med mindre der er truffet særlig politisk beslutning herom i april.

I budgettet for 2021 er der indregnet optag af lån til indefrosne ejendomsskatter.

Den kommunale indkomstskat stiger som følge af udligningsreformen i 2021 til 25,2% i 2022 til 25,33%, i 2023 til 25,46% og i 2024 til 25,59%.

Grundskylden fastholdes på 34 promille.

Alle tillægsbevillinger i 2021 på det skattefinansierede område skal kompenseres af tilsvarende besparelser eller indtægter. Undtaget herfra er driftsudgifter til flere børn i dagtilbud samt til overførselsindkomster.

Viser der sig overskydende midler som følge af udenøjs eller nationale forandringer, er Byrådet enige om, at disse tilfalder kommunens kassebeholdning.

Det indgåede budgetforlig bygger på spillerumsopgørelsen af 25. september 2020.

Fanø 29. september 2020

Sofie Valbjørn

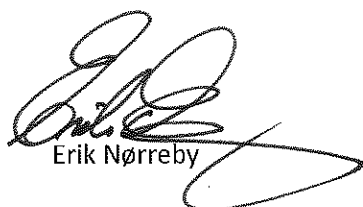
Niels Heinel

Karen Jeppesen

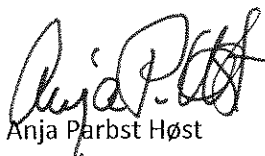
Christian Lorenzen

Erik Nørreby

Merete Engsted

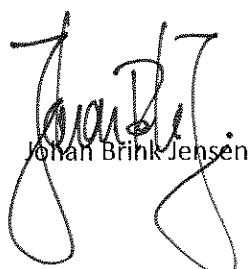
Anja Parbst Høst

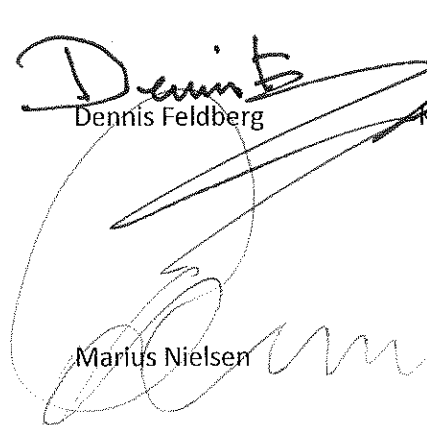
Dennis Feldberg

Kristine Kaas Krog

Johan Brink Jensen

Marius Nielsen